

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	12 kor. — fill.
Egy évre	5 " " "	Fél évre	8 " " "
Fél évre	2 " " "	Negyed évre	4 " " "
Negyed évre	1 " " "	Egy órára	1 " " 70 "
Egy órára	1 " " "	Egyes szám ára 4 fillér.	

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Sikkasztó járásbíró.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Kisújszállás, jan. 14.

Itten az egész vidéken óriási szenzációt kelt M a g a y Károly járásbíró letartóztatása. Magai — ki 28 év óta működik a bíróságnál 2000 koronát sikkasztott. A sikkasztást melyet évek óta üz beösmerte. A sikkasztó járásbíró letartóztatást s Szolnokra kísérték.

Öngyilkos urinő.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

Kassa, január 14.

Dr. H e r n á d y Gyuláné egy előkelő s tekintélyes család tagja gyufaoldattal megmérgezte magát s meghalt. Az öngyilkosság oka ösmeretlen.

Rémület egy színházban.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, jan. 14.

Chikágóból sürgönyzik, hogy az ottani zsidó színházban tegnap este, mikor a színház zsufova volt, alaptalan tüzilárma keletkezett. A közönség rémülve menekült s a dulakodásban **hét ember meghalt**, 22 pedig megsérült.

Ferdinánd Berlinben.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Berlin, január 14.

Ferdinánd bolgár fejedelem holnap ide érkezik.

A megszökött kapitány.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Belgrád, jan. 14.

A megszökött Haidin kapitány önként visszatért és jelentkezett a katonai hatóságnál. A kapitányt elfogták. Haidon a bünt az öngyilkossá lett ezredesre hárítja, és magát ártatlannak mondja.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

Bloemfontein, jan. 14.

Az itteni békebizottság tagjai felhívást tettek közzé, a melyben felszólították a burghereket kövessenek el mindent, hogy Kitchener lord ajánlatának, amely hivatva van a burghereket rábírní, hogy magukat megadják, propagandát csináljanak.

Fokváros, jan. 14. Itt igen érezhetővé volt a lovasokban való hiány, feszülten várják Angliácól a hírt, hogy a lovas segélyesapatok elindultak.

Szent-Ilona, jan. 14. Ma 200 bur fogoly érkezett ide.

London, jan. 14. Kitchener lord sürgönyzi Pretóriából, hogy kisebb csatározáspk után a burokat visszaüzték. Az angolok vesztesége csekély.

A bolgár fejedelem utazása.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, január 14.

Ferdinánd bolgár fejedelem ma délután Szófiában utazóban három órára kiszáll Nisben, hogy a királynénál látogatást tegyen.

A csár kitüntetései.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Pétervár, jan. 14.

A pekingi orosz-kinai bank hivatalnokait, a kik a mult nyáron végig szenvedték az ostrom állapotot, a csár rendjelekkel tüntette ki.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 14.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli z á r l a t:

Buza	1901. Áprilisra	7.58	7.59
	1901. Októberre	7.68	7.69
Rozs	1901. Áprilisra	7.38	7.39
Zab	1901. Áprilisra	5.96	5.97
Tengeri	1901. Májusra	4.98	4.99

Készáru üzlet változatlan.

Emlékezzünk régiekről.

Debreczen, jan. 14.

(D.) Ma hatszáz esztendeje, hogy kihalt a honalapító Árpád nemzetségének férfi ága. Az 1301. évi január 14-én hunyta le örök álmra szemét legszebb korában III. Endre, az Árpád-házbéli királyok közül az utolsó s gyászba borult véle az egész ország.

A nemzet gyászát, nagy fájdalmát István nádor egy oklevelében találjuk megírva. Így tolmácsolja nekünk, késő utódoknak amérhetlen veszteséget ez a hivatalos irás: »Letört Szent István első magyar király vérének, férfi ivadékanak, nemzetségének, törzsköének utolsó aranyága; a főpapság, az országnagyok, a nemesség és Magyarország minden rendű és rangu népe érezte, hogy elvesztette született királyát; azután halálát siratván, mint Rákhel az ő gyermekeit, keresve keresték, ha találának utódot a szent király véréből.« De nem találtak.

A belviszály, pártoskodás, erőszak, mely már az Árpád királyok uralkodásának utolsó 30 estéjén, mint egy vörös fonál huzódik végig — még nagyobb dimenziókat öltött III. Endre halála után. Bö tápot szolgáltatott erre az a körülmény, hogy ekkor a szabad király választás joga visszazállott a nemzetre.

Különös kedvezése a sorsnak, s hála érte a gondviselésnek, hogy a hatalmas oligarkhák: Csák Máté, Apor László, Gergely, majd Tamás esztergomi érsekek hatalmaskodása, önző politikája, az ellenkirályok harczi s az örökös beháborgások e korszakában szét nem omlott a fundamentomaiban megtámadott és megrendült magyar nemzeti királyság, épen úgy, a mint széthullott ezen a szent földön azelőtt s hasonló körülmények között s okok miatt a hun és az avar birodalom.

Az ilyen határköveknél, az ilyen évfordulókra lehetetlen, hogy lelkünkben némi reflexiók ne támadjanak, hogy nemzetünk jövőjébe, felvirágzásába vetett hitünk a multak péleáján meg ne szilárduljon.

Ezer veszély közt, százszor a porig sujtva, nehányszor olyan alkalommal is, a mikor ellenségeink diadalordítás közepette megülték felettünk a halotti tort; mint a mesebeli Főnix, mely minden 100 évbenmegégeti magát s

hamvaiból megifjulva, megerősödve új életre kel: nemzetünkis kiheverte leg-súlyosabb veszteségeit s porrá égve százados küzdelmek, átkos belviszályok tüzeiben, hamvaiból mindannyiszor újabb szebb életre kelt.

Olyan ez a mi nemzetünk, mint az ó-kori görög nép regehőse: Anteus, a kit ha ellenfele a földre tepert, a földtől — édes anyjától — új erőt nyert, s ezzel a friss erővel folytatta a csatát.

Olyan ez a mi hazánk, — ez a mi édes anyánk — hogy ha az ellenség nemzetünket a porba sújtotta, a földig aláta: ujult, nagyobb erőt tudott a fiaiba önteni — a további, diadalmas küzdelmekre.

A haza földje, a Szent István koronája ma sem vesztette el még azt az őserőt, mely nemzetünket annyiszor szülte már ujja, a hányszor a magyar királyságnak, a nemzeti létnek minden gerendája reesegett ropogott, s maga alá temetni készült mulat és jövendőt.

Bizzunk ebben az őserőben, bizzunk a jövendőben. Szent István koronája régi fényében ragyog ezeréves küzdelem után is. Ez a korona symboluma a hazának, nemzetnek, a királyságnak, alkotmánynak, a szabadságnak, függetlenségnek.

Bizzunk abban, hogy a mint az Árpádházi királyok kihalása után hatszáz éven át, minden barát és rokon nélkül, de annál több ellenség közt még ma is „él nemzet a hazán”: a jövendőben is megsegít még minket a magyarok Istene!

Télen.

A „Debreczen” tárczája.

Kihült megint a természet kebele. Fagyos lett és fehér.

Fagyos, mint a halott, ki előtt közömbös: árvák-e, sírnak-e az elmaradottak? Közömbös: a földön vígadnak-e, béke van-e, vagy háboru dühög? Közömbös; mi lesz azokból, kiket ő táplált; hová mennek, kiknek ő adott hajlékot. Egyiknek sem jut eszébe mi lesz ezután?

E fagyossága némává is teszi, mert kiket táplált, menekülnek a sirtól új anyát keresni, a természet hideg kebeléről új hazát, meleg fészket találni. — Nem marad senki azok közül, ki zajt csinál, ki kelle-messé teszi.

Ki mégis ott marad a természet rejte-keiben: didereg és éheznek.

Hiszzen a szükség miatt hull le fagyot-tan az ágról a kis madár, az éhség és hideg miatt üvölt éjszakákon a farkas; nem a boldogság kergeti krákolva erdőről a patakra és falura a holló sereget; nem jó kedvből ugrál a kis nyúl. E hideg és néma kebel okozza azt is, hogy torz vonások láthatók a szegény éhes rongyos ember arcán.

És ez azt tenné, hogy nincs talán télen öröm?

Budapest, január. 14.

A képviselőház

f. hó 15-én, holnap 10 órákor tartja a szünet után első ülését. A képviselőházban most tudvaleg a költségvetés részletes tárgyalását fogják folytatni. Az Ugron-párt, mint hírlik, a költségvetési vitát arra fogja felhasználni, hogy újra szóba hozza a parlamenti reform kérdéseit, a választási jog kiterjesztését stb. Ilyen irányú felszólalások mindjárt a belügyi tárczánál fognak történni.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt e hó 14-én, ma délután 6 órákor párthe-ységében Kossuth Ferencz elnöke alatt értekezletet tart, melynek tárgya: a belügyi tárcza tárgyalása.

Színház.

Felfordult világ.

Tegnap délután ismét a „Felfordult világ” című hülyeséggel bosszantotta Komjáthy a közönséget, mely a vasárnap délutáni előadásoktól eltérőleg — kiesi volt. Perényi, Kállay és Környei tehetségük legjavát vesztegették, hogy a banális semmisségbe elevenséget, szint öntsenek.

Egy katona története.

Este a sensitív kedélyek leltek olesó szórakozást ebben a régi érzelmi hatásra készült színműben. Vásár vasárnapja volt, s a vásári publikum nem is hiányzott, de azonkívül bizony jelentéktelen, kis számu közönség sirdogált csendesen az ártatlanul elítél Renó János keservein.

A czimszerepben Odry ért el szép hatást; általában érzéssel játszott, s a lányával való találkozás alkalmával mindenkinek köny szökött a szemébe.

Korántsem. Van. Eppen az az öröm, a mi máskor; csak hogy beköltözött, hajlékot eserélt. A szobában van most az élet, a jókedv, a vidámság. Benn ütött tanyát a munka s éppen a szellemi erő ezer kézzel dolgozik. Most alkot, intéz, vizsgál és itél.

A nemzedékek is szaporodnak s ha sápadtan is, de nőnek.

Kiesi dolog volna csak a hideggel megküzdni. Isten tudja, hányszor nagyobbak érik az emberiséget. Hány, szülőnek kell fagyos hantot dobni egyetlen gyermeke sírjára. Hány családnak kell bánattal átélni a karácsony örömeit, mert gyermeke értesítőt kapott. Hány gyermeknek fáj a méltatlanság.

Hánynak fáj, hogy ő nemes munkával tölt minden időt és mégis rosszabb társainál. Hánynak fáj, hogy nem korcsolyázhatik, mert a jégen csuszni is csak pénzért szabad. Az ingyen helyre menni pedig lealázó.

Am ezek sok esetben mulékony sebek. A megbántott elolvas egy szép könyvet s már elfelejtette bánatát. Ha egy darab új ruhát is kap, alig várja, hogy találkozzék azokkal, a kinnél ő rosszabb, s megmutassa az ő örömet.

A lelkiismeretek is lecsillapulnak, mert megihat mindenkit a karácsonyi szeretet eszméje. Soknak meg az angyal is szerez látogatásával sok édes csillapító örömet. Kétség-

Utána a kis Fleischer Lujzát említjük meg, ki az első nagyobb szerepben ügyesen debütizott, s fejlődésben levő tehetségének igazi tanúságát adta. Kis gyermek még, s hangja már is hajlékony, folyékony, a tartalomhoz hiven simuló. Tegnap szereplése után szép jövőt jósolhatunk neki a világot jelentő deszkákon.

Ifj. Szathmárytól kisebbszerű szerepében oly alakítást láttunk, mint ez idényben még soha. Közvetlenséggel, őszintén, tulás nélkül játszotta meg szerepét, mely hatásnéküliségénél fogva gondos tanulmányt követel.

Sziklayról ma szintén jót mondhatunk. Samborán őrmester nagyon kedves alakját, hiv színezéssel állította elénk. — Sohasem volt tulságosan naiv, s a komikum felé hajló ártatlan mondókáit sem fűszerezte szokott szenvedélyével. Őnajtának őt minél többször ilyen szerepekben látni.

Fáy Flóra drámai erővel játszotta meg Adrienne szerepét. Tragikus jelenetében teljes fényvel csillogtatta nagy tehetségét.

Bartha elég jó Lázár és feltokodott gróf volt. Csak modoros mormogásáról szokják le; ez hat ott, a hol szükség van rá, de jelen esetben tartózkodnia kellett volna a sablonos megszokástól.

Komjáthy né, Breznay, Patáki és Kiss Irén természetességgel játszottak.

Bárdos jobb segéd drámai színdek, mint segédénekesnőnek. Tegnap gondos alakítást láttunk tőle s valósággal meglepett bennünket ügyessége, melylyel Valentin alakját árnyalta. Próbáljon ilyen szerepekben fellépni; pártoljon át Polyhymniától Melpomenéhez, ez kedvesebb, hálásabb dajka ez előbbinél.

Az előadás apróbb rendezési hibáktól eltekintve gördülékeny volt. (g. z.)

telen, mai időkben a gyermeknek is van gondja és ezerféle akadály gördül az elé, hogy megtalálhassa téli örömet.

Még sem olyan az ő világa, mint az emberé. S mennyi terheli még a magyar hazafi lelkét.

Ki ne érezné a nemzetiségi kérdések súlyát? A gyermek nem tudja, hogy ezek több áldozatot kívántak a magyarok közül, mint mennyi vértanuja lett jó pénzért a nemzetiségnek. Ők nem emlékezhetnek vissza a nemzeti vértanukra sem és azon elhullott ősökre, kik elfoglalták s védték német, tatár, török, osztrák, oláh s másokkal szemben e szent földet: a Hazát.

Egy gyermek sem tudja, mennyi ellenség van közöttünk ma is. Nem tudja, mint szenvedett a nemzet, mennyi kincsét vitték nyugatra, délre és eltöltötték nyelvét önhazájában, kik kirabolták.

Eljött az ideje, — ügyeljen, hogy több ellenséget neveljen önkéblén s ezekért ön fiaiból több áldozatot ne hozzon.

A tél fagya a mult s a jelen ellen szomorú gondolatait juttatja eszembe, de ime örömei is: a színház, a bálók örömei. S a szerencsés farsang boldogította sikerei. Akár itt, akár ott vagyunk, kinek jut eszébe más, mint az öröm, ki bajlódik ezek közepett más gondolattal, mint hogy: soha sem halunk meg!

A nőegylet vig estélye.

— Saját tudóistónktól. —

Debreczen, január 14.

Ne szépitgessük a dolgot, valljuk be úgy, a hogy van: a férfi bálrendezők kora lejárt. Mi mellettünk lévén a pénz és az ősi szokás, neki keménykedünk s heteken át tartó reklám után össze összehozunk egy bált, a melyiken az ember majd megfagy az unalomtól, de m u l a t s á g o t azt már nem tudunk csinálni. Nagyon fáradak, blazirtak és lusták vagyunk hozzá.

Ezt a sajnos igazságot tegnap este konstatáltam, mikor elnéztem a nőegylet estélyén pezsgő jókedvet s elbámultam azt a fáradhatatlan buzgalmat, a mit az egylet szépséges rendezői multságuk érdekében kifejtettek.

Méltóságos és nagyságos asszonyok, a kiknek otthon egész eselédhad áll rendelkezésükre, sürögtek-forogtak, hogy kiszolgálván minket, egy sereg szegénynek arcáról letöröljék a könnyeket.

— Mi pedig?

Nos, mi nagyuri grandezzaival ettünk, ittunk, mosolyogva fizettünk — mert hát rossz arcot mutatni nem illik — és egymás között arról panaszkodtunk s azzal dicsekedtünk, hogy mennyire kizsebeltek minket.

A mi különben nem is volt igaz.

Magam voltam tanuja, mikor Debreczennek egyik legelőkelőbb s hozzá még egyik legszebb uri asszonya saját méltóságos kezeivel készített 25 drb cigarettát tett le egy ur elé s mikor a vásárló kivágott érte egy öt koronást . . . visszaadott belőle négy koronát.

Nem zsebelünk, kérem! volt a mosolygó felelet.

Ilyen körülmények közt ellehet kép-

zelni, milyen nagy közönség lehetett, mikor ha jól tudom, a Berger Jenőné, Berger Móriczné és özv. Berger Vilmosné vezette, kávé sátor jövedelme meghaladta a százötven forintot. Kaszanyitzkiné, Szücs Kálmánné, Tüdös Jánosné és Szalay Józsefné pedig a pezsgős sátorban többet bevettek hétszáz forintnál.

Az árusító helyül szolgáló sátrak igen izlésesen voltak összeállítva, kivált pedig a fekete kávé sátor, melynek sötét kávészínű draperiája egész éjen át a jókedv tanyája volt s kitűnő buvánhelyül szolgált az asszonyaik elől el-elcsökdöső férjeknek.

Az említett két sátoron kívül kiszolgáltak még:

A szivart és teát árusító sátorban: Bernáth Elemérné, Kolbenhayer Kálmánné, Ujfalussy Mariska, Bay Leona, Zádor Vilma, Szunyogh Lili és Butykai Ida.

A cukrászdában: Hutirayné, Szabó Miklósné, Tóth Béláné, Konez Ákosné,

A büffében: Dobieczy Sándorné, Szabó Kálmánné, Bruckner Edéné, Béresi Sámuelné.

Mindenik sátorának pedig a város legszebb lányaiól összeválogatott bájos pinceszernők serege állott rendelkezésére.

Igazán mondom, nem is gondolják a hölgyek, milyen szépek és kívánatosak, mikor így a szorgoskodó házi asszonyt és kisasszonyt mimelék s egy cseppet sem csudálkozom azon a közkedvelt uri emberen, a ki félmámorosan így szólott a feleségéhez: „Te asszony, ha nem volnál a feleségem, beléd bolondulnék s megszöktetnék!”

A mint már mondtam, ettünk, ittunk, jól meglakoztunk, annak utána pedig neki láttunk a táncznak.

Vén számár vagyok, szólott hozzám egy ismerősöm s egész délután ferencz pálinkával kezeltem a reumámat, de isten ugye nem állom meg, hogy tánczra ne per-

düljek. Nagy igaza volt. Annyi szép asszonyt és lányt régen láttam együtt és elesodálkozva kérdeztem magamtól: honnan nőttek fel ezek.

Az ötvenes években szokásban volt, hogy a hírlapi tudósításokban kiírták a bálkirályné nevét is. Kiváncsi vagyok rá, ki tudná megítélni, hogy ki volt a legszebb ebből a névsorból:

Bosznay Gabi és Ilus, Kubay Margit, Szabó Margit, Rotter Ilonka, Riekl Piroška, Kemény Klára és Irén, Szép Hermin, Jeney novérek, Unger Lili, Reviczky Paula, Balogh Esztike, Emmert Leona, Dóczi Ilus, Várady Ilonka, Telegdy Szeréna, Hutiray Palika, Ujfalussy Mariska, Pünköszt Margit, Zádor Vilma, Szentessy Erzsé, Szathmáry Ilonka, Szunyogh Lili, Miskolczy Margit, Fráter Irma (Álmosd), Derzsi novérek, Bay Leona, Varga Stefi, König Irma, Püspöky Iza, Vásárhelyi novérek (Szomor), Szöllösy Iza, Szathmáry Ilonka.

Ott voltak asszonyok: Veressné Szathmáry Teréz, Szabó Sándorné, Szabó Kálmánné, Komlóssy Arthurné, Dobieczy Sándorné, Melzer ezredesné, Kolbenhayer Kálmánné, Béressy Sámuelné, dr. Pallay Miklósné, Des Combes Henrikné, Riekl Antalné, dr. Benedek Jánosné, Buzás Miklósné, Szücs Kálmánné, Szalay Józsefné, dr. Tüdös Jánosné, Bosznay Istvánné, Zádor Lajosné, Bosznay Károlyné, Szentessy Ferenczné, Aron Manóné, Láber Mihályne, Kiss Sándorné, Bruuner Edéné, Konez Ákosné, Tóth Béláné, Szabó Miklósné, Berger Jenőné, Berger Móriczné, Balogh Istvánné, dr. Kemény Mórné, Jeney Györgyne, Reviczky Józsefné, Ormódy Lajosné, Várad Ignácné, Kubay Alajosné, Dóczy Gedeonné, dr. Ujfalussy Józsefné, Miskolczy Lajosné, Hutiray Béláné, Pünköszt Ferenczné, Nánassy Lajosné, Pusztay Sándorné, Boczan Elemérné, Emmert Antalné, Szathmáry Péterné, Varga Károlyné, özv. Tóth Sándorné, Dörre Ferenczné, Riesz Lipótné, Kaszanyitzky Endréné, özv. Derzsi Lászlóné, özv. Szöllösy Imréné (Földes), Szathmáry Mihályné.

A táncz a Magyarfi fiúk pompás zenéje mellett egész reggelig tartott, egyik másik

Am ha mélyebben néztünk is, a tél keserveiben találunk magasztosat, ideálisat, fenségest is. Talán van valaki, ki ne tudná, hogy nemes lelkek felöltöztetik a szegény rongyos gyermekeket, meleg ételt küldenek a szegényeknek, a betegeknek. Nem emeljük föl a lelket ezek a tények?

Nem keltenek-e tiszteletet mindnyájunk szívében azok iránt, kiket dicsérnek és boldogítanak e nemes tettek?

Aztán vannak játszi örömeik is. Fájdalom! ezek nekem is, másoknak is — csak emlékei már,

Én most is jól emlékszem rájuk, jól is esik emlékezni. S boldogságomat névelné ez a körülmény, ha ezeket oly ártatlanul és minden veszély nélkül átélhetnék gyermekeim is, mint átéltem én a forrásból merített örömmel

Mintha ma is látnám, mint mentünk föl a jókora domb tetejére a szánkóval. Ott rápatantunk s rohantunk lefelé, mint a hógörgeteg. Jól emlékszem, soha sem voltunk mind rajta alatt, kik ráültünk a tetőn. A fergese elhullott utközben. De fölmenet újra segítettek a lehullottak is. Nagyobb baj az orrvérzésnél nem igen történt. Az a pirosság pedig jól állott a fehéren.

Ez ám nem olyan egyszerű dolog

volt, mint a hogy én írom. Olyan öröm volt ez, melyet sem ecset, sem toll ki nem fejezhet.

Igaz, következménye is volt. Köhög-tünk. De soha se halt bele egy se ebbe. S a szülők a köhögésért senkit sem fektettek ágyba.

Arra is emlékszem, pedig már 30 éve mult, hogy a szomszéd városban hullottak difteritiszben a gyermekek. Szegények! Pedig azok nem is szánkáztak, Ott nem volt szabad. Bizony jobb lett volna nekik is szánkázni inkább, mint meghalni.

Minden temetéskor áthallatszott a mély bugásu harang hozzánk. Ehhez fűződött anyánk feltő, intő szava. Bizony egy kis borzadály futott végig a hátunkon, hej — mert bizony, rémes ez a halál télen is, nyáron is.

De nem lön egyikünknek sem abból része Sokan pajtásaim közül más ok miatt haltak el, — megölték őket a pálinka.

És mi türes tagadás, úgy féltettük a havat a meleg szélről, mint a kolbászt az elfogyástól.

Ezekkel a jó téli idényekkel régen falun összeesett a fonó is. Ma be van tiltva úgy kívánja a jó erkölcs, de úgy tudom, jogot lehet rá váltani. Tehát első sorban

is pénz kell, akkor az erkölcsiség nines veszélyben.

A fonónak voltak tréfái, babonás dalai, pletykái és eseményei. Reggel mindenkiről tudtunk mi is. Komoly jelentőséget csak a vetekedésnek tulajdonítottunk.

Ezek is közönyösekké tesznek vala gyakori voltukkal, ha az a csalódás nem ér, hogy erősnek vélt legényünk, mondjuk: András kikapott egy gyengébbtől.

Hiába forgott közszájon, hogy a szép Erzsókért történt a verekedés. Mi azt hittük, hogy Erzsók hibázott. Nem tudtuk, hogy mi is az a szerelem. Még kevésbé értettük azt, hogy Andris képes meghalni Erzsókért és Erzsóknak sem kell a világ egy legénye sem: csak Andris.

Mikor mi is megértettük ezt a titkot, Erzsók már sok éve mennyecske volt. Ő adta a szánkót kezébe legkisebb fiának, tán az ötödiknek, s a legények már nem a szerelemért, de a pálinka felett verekedtek össze. A leány nevét nem igen emlegették, csak azt, hogy ez a gazdura 10 láncc földet ad amaz 8-at és 4 tulkot, stb.

Elmult ez a szép idő, de a régi szép szerelmi históriák egy-egy öreg ajkán mese-kép előfordulnak még és én is jól emlékszem igen sokra, melyek előttem játszód-tak le.

268.
88
60

kisasszonyt még akkor is alig tudta hazavinni a gondos mama, még a lépcsőházból is visszatért volna ő nagysága.

Hja! Uj ismeretség kedves ismeretség!
Nobody.

NAPI HIREK.

A városi tanács szűkkeblősége.

Debreczen város tanácsának mindenre van pénze, de a mire a legszükségesebb, arra nem jut. A belvárosi ovoda (Dégenfeldtér 6. sz.) egy hó óta zárva van a tanács szűkkeblősége miatt. A város minden évben bizonyos mennyiségű fát ad az ovodának. Csodálatosképen ez évben, habár az óvónő több ízben megsürgette — a télen még egy szál fűteni való fát sem kapott. Az ovodát nem tudják mivel fűteni, hideg van s így csak természetes, hogy a gyerekeket az óvónő hazaküldi. Hiába kérik, sürgetik a tanácstól a fa kiadását az ovoda részére — az óvónő részére megállapított fa mennyiséget sem utalta még ki a tanács — biztatásnál egyebet nem kapnak. Ezzel pedig aligha lehet az ovodában tüzelni. Reméljük, hogy ezen a visszás állapoton mielőbb segítve lesz s a tanács nem biztatást, hanem a város által kiutalt famennyiséget küldi el ugy az ovodának, mint az óvónőnek.

Jubiláló tűzoltó főparancsnok.

Egy derek, közszeretethen álló, munka szerető ember, P u b l i g Ernő h. főparancsnok ünnepelte tegnap 24 éves jubileumát. Huszonnégy éve lépett be Publíg Ernő a debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület kötelékébe s az ő érdeme, hogy ez az egyesület olyan magas színvonalon áll, a többi vidéki tűzoltó intézmények felett. Tegnap délután

De azért eskü alatt merem állítani, ezek középett élve, jobban feltem a tanítóm-tól, több köteles tiszteletet éreztem iránta, mint ma az ifjuság, mely etikett szerint nevelve nő.

A tél örömei közt volt a mese is, melyen a kukoriceza-morzsolóktól hallottam. Olyan volt az akkor nekem, mint ma a munka és a könyv. Az magyar mese volt, ma magyar könyv, mely boldogít. Soha sem voltam világpolgár, ezért kielégített a nemzeti. És ma csak a tudóst veszem ki alóla. A többitől föltem, hogy kokettirozik.

De elmúltak ám ezek az idők. A mai gyermek nem szánkázhatik, mert bekeni a ruháját és köhögni fog. A köhögőnek pedig orvos kell és ágyban feküdnie. Szegény erős nemzedék! Népmesét sem hall a szegény gyerek. A dadák hazudnak valamit életük-ből altatóra. Mesét kiki majd olvas könyvekből. Persze ez mű mese lesz. Nem jó volna, ha népdalaink is ilyen sorsra jutnának. És nekünk is fájó volna így elidegenedni népdalainktól és csak műdallal érnünk be.

És uraim! mit gondolnak: van most gyermek kor?

Vajjon csak a természet keble hideg?

Mező Dániel.

az önkéntes tűzoltók élükön S z i k s z a y Gyula főparancsnokkal lakásán keresték fel a közszeretethen álló h. főparancsnokot, s üdvözölték évfordulója alkalmából. Az ünnepelt meghatva köszönte meg a nem várt kitüntetést s az üdvözlőket meghívta vendég szerető asztalához.

Szerencsétlenség munka közben.

Soós Bálint homokkerti lakos ma délelőtt egy gerendát akart ketté vágni. Munka közben azonban a gerenda félre billent és Soós teljes erejéből a ballábára sujtott az éles szekerczé-vel. A hatalmas csapás lábának két ujját levágta. A szerencsétlen embert, ki nagy vérvesztéséget szenvedett, most a lakásán ápolják.

Fehérbál.

Mint a vezető és intézőbizottságtól tudjuk, javában folynak az előkészületek, hogy a fehér estély a szokott erkölcsi sikerrel folyjék le. A vezetőség soraiban ott látjuk városunk intelligenciájának színet javát, élükön lovag D o b i e z k y Sándor üzletvezetővel. Serényen folynak az előkészületek, hogy mint mindig, igazi élvezetben legyen része annak a szép közönségnek, mely városunkon és vármegyénken kívül a szomszéd Szaboles, Bihar és Szolnokmegyéből tömegesen rándul be. Ritka alkalom az igazi mulatságra s az egyszínű kosztümök markánsan fogják emelni a díszes bál fényét. Bizunk benne, hogy e bál, mely különben az első helyek egyikét érdemli meg, világraszóló sikerrel fog járni s a tánczolni szerető fiata/ság édes ábrándokkal fog visszaemlékezni reá.

Az estélyre díszes kiállítású meghívókat bocsátottak ki. A bált a Bika disztermeben tartja az egylet.

Eltörte a lábát.

Tegnap délután a Széchenyi-uteza egyik háza előtt egy szegény öreg asszony özv. Mocsai Jánosné a sikos járdán oly szerencsétlenül esuszott el, hogy a ballábát eltörte. A szerencsétlenül járt özvegy asszonyt lakásán ápolják.

Mi is felszólaltunk már, hogy a rendőrség erőyesebben követelje a házigazdáktól, hogy a házuk előtt a járdát az odafagyott hótól takarítsák le. A rendőrség úgy látszik okult a napokban történt két szerencsétlenségből mert most már szigoruan megköveteli a járdák letakarítását. Tegnap is két embert vont felelősségre ennek elhanyagolása miatt Szikszay Aladár; Atilla-téri fodrász az egyik, Frik Antal Dégenfeldtéri szabósegéd a másik, a kiket a rendőrség érzékeny pénzbírsággal fog sujtani. Friknek különben más is van a rovásán. Az tudniillik, hogy az őt a hanyagságáért figyelmzettető rendőrt szidalmazta és válogatott goromna czimekkel ruházta fel, amiért külön megfognak büntetni.

Ingyen melegedő szoba.

Tegnap nyitotta meg a zsidó jótékony nőegylet a város jóvoltából és áldozatkész-

ségből ingyen melegedő szobáját. A főérdem természetesen B a l k á n y i Miklósné, a nőegylet köztisztelőben álló elnöknőjének nevéhez fűződik, ki fáradságot nem ismerve, a nemes czélhoz illő buzgalommal vitte ki, hogy felekezeti különbség nélkül nyerhessenek meleget a szegények. Most tehát a kenyeren kívül ingyen meleg szobájuk is lesz a gyámoltalan szegényeknek. A nemes dolog áldásosságának bizonyítására megemlítjük, hogy tegnap, tehát a megnyitás első napján, déli tizenkét órától negyed egyig 60 (hatvan) fazó ember élvezte a kellemes meleget.

A mi bálunk.

Január 17-én mesésen szép virágoskertté varázsolódik a Bika hatalmas diszterme. A debreczeni függetlenségi kör tartja évek óta híres mulatságát, a mely a debreczeni bálók közül magasan kiválik jó kedvével s hamisítatlan magyarságával.

Debreczen menyecskei és leányai, készüljön mindenki a nagy napra. A ki csak mozogni tud, ott legyen a Bika disztermében, emelje a mulatság fényét, hangulatát.

Viszont azon polgárok, kik rokonszenveznek velünk, tartsák kötelességüknek együtt lenni velük. Fel tehát a mulatságra, melynek párja aligha lesz a farsang alatt Debreczenben.

Öreg ember — fiatal feleség.

J á n o s Antal 56 esztendő s korában gondolt arra, hogy mégis csak szomorú az élet egyedül, s mennyivel többet érne ez a komisz élet, ha asszony is volna a házban. Addig addig forgott ez a gondolat a kérdésmesült agglegény fejében, míg végre is a gondolatot tett követte. Elvett egy 18 esztendő s leányzót. Boldog volt az öreg férj és boldogságával eldicselkedett mindenkinek, hogy milyen derek, hü menyecske az ő felesége. Természetesen már az egész környék tudta, hogy milyen szarvakat visel J á n o s Antal uram, csak ő élt boldog tudatlanságban. Most azonban lehullott a vakossággal megvert János Antal szeméről a hályog. — Megszökött a felesége. És ha csak megszökött volna, de magával vitt a házból minden értékes tárgyat, a mi csak a keze ügyébe kerülhetett. A boldogtalan férj most a rendőrséghez fordult, hogy ha azt a hütelen asszonyt nem is, de legalább az ellopott értéktárgyakat szerezzék neki vissza.

Verekedés a korcsmában.

Együtt idogaltak tegnap egyik külvárosi korcsmában Veres Imre és Szabó János kömüvessegédek. Egyideig vigan poharaztak, de miután a két kömüvessegédnek fejébe szállt a bor, civakodni kezdtek s pár percz mulva olyan parázs kis verekedést rendeztek a korcsmában, hogy az egész utca összeszaladt az ádáz harc szemlélésére. Végre is rendőrök kerültek elő, kik széjjel választották a duhaj legényeket. Azonban már ekkorra a Szabó János fején egy jó-

kora, szódás üvegtől származó seb táton-
gott, míg Veresnek a kezét vágta meg ala-
posan egy eltört üveg. Most a lakásán ápol-
ják a két duhaj köművessegedet.

Csendélet a Késes utcán.

S z a b ó Ferencz és S z ü c s Gábor
talyigásoknak ugyan egy leányzóért dobo-
gott érző kebelük. A csalfa Ágnes — így
hívták a leányt — azonban mindkét sze-
relmes lovagjának elfogadta udvarlását. Teg-
nap késő estefelé járt az idő, mikor a sze-
relmes Szabó Ferencz, meg a csapodár
Ágnes kart karba öltve, szerelen ittasan
sétáltak a Késes-utcán. A bájos idylt
azonban váratlan eset zavarta meg. Mikor
ugyanis a szerelmes pár az egyik ház előtt
elhaladt, a sötét kapualjából egy sötét alak
rohant rájuk bőszi harsogással, kezében
egy jókora husággal. A megvadult férfi
Szücs Gábor volt, ki ütölgelni kezdte a
megremült párt. A csapodár Ágnesnek sike-
rült szilaj futással menekülni a veszedelem
elől, de a szerelmes Szabó Ferenczet úgy
elpüfölte a feltékeny Szücs a botjával, hogy
most vagy 8 napig lesz kénytelen az ágyat
örizni. A feltékeny Szücs most a rendőrség
foglya.

Takács Zoltán meg akar halni

Az egykor ünnepelet ifjusági ve-
zér, a főváros dédelgetett kedvence,
dr. Takács Zoltán, a budapesti gyűjtő
fogházban úgy látszik, megunta a so-
vány rabkenyeret. Az óriási szenzációt
keltett nagy bankóhamisítás főbűnöse
nem győzi bevárni az igazságszolgá-
latás sujtó kezét s ki akarja oltani
életét. Egy kis gavallériát a nóták hőse
magával vitt a rideg börtöncellába s
gentlemanhoz illő halált óhajt. De az
ügyész urak nem ismernek lovagokat
a börtön falain belül s könyörtelenül
utját állják minden gavallér hajlamnak.
Takács a fogházban napok óta nem
eszik. Ilyen módon akar öngyilkos
lenni, de a mi nem sikerül neki, mert
mesterséges uton táplálják.

Öngyilkos tisztviselő.

A szegedi leszámoló-hivatalban gya-
kornok volt Széll István huszonegy éves ifju.
Ott lakott a szüleinél. Nemrég tüdővészbe
esett és a rettenetes betegség megtörte tes-
tét-lelkét. A szigorú téli idő még csak su-
lyosította baját, úgy, hogy föl hagyott az
életére való minden reményvel. Elkesere-
dett s folyton csak azt hajtogatta, mikor
hagyhatja el a betegágyat. A tüdőbajosok
olthatatlan reménye szálotta meg az
utolsó pillanatokban. Míg eleinte fásult volt,
most egyre a vágyakozás, az egészség utáni
esengés hangzott a beszédéből. Az ágyban
felkénykölt a párnájára és könnyes sze-
mekkel nézett a jégvirágos ablakára. Pana-
szosan mondta:

— Borzasztó élni azzal a tudattal,
hogy jöhet egy roham és mindennek vége!
Ma délelőtt magára hagyták a nagy-
betegét. Szülei, testvérei nem voltak otthon

s ezt az alkalmat arra használta föl a bol-
dogtalan fiatalember, hogy régebben meg-
fogant sötét tervét keresztülvigye. Elővette
hatlővetű revolverét és elhatározással
agyának irányította a esövet. Egymásután
két golyót röpített a fejébe. Holtan bukott a
padlóra. Övéi már csak kihült tetemére bo-
rulhattak, mely nagy vértöcsében feküdt. Az
öngyilkos ifju édesapja a nagy fájdalomtól
súlyos beteg lett. Most a halott mellett még
egy áldozata van a szerencsétlen családnak.

Halálozás.

Alólirottak fájdalomtól megrögt szívvel
indatjuk s legjobb anya nagyanya s szerető
nagynejei Özv. Harangi Istvánné szül. Ha-
lász Máriának f. évi január hó 13-dik nap-
ján déli 1 órakor, életének 84-ik özevységé-
nek 28-ik végelgyengülés következtében
történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk
— földi maradványai folyó 15-én délelőtt
10 órakor fognak a Betlen-utca 23 számú
háztól a ref. egyház szertartása szerint a
nagytemplomban tartandó rövid ima után a
Hatvan-utcai temetőbe örök nyugalomra
helyeztetni. Mely végtisztességtételre roko-
nainkat, barátainkat, ismerőseinket és a n. é.
hözönséget szomorodott szívvel meghívjuk
Debreczen, 1901 január 14-én. Bánatos
gyermek: Özv. Földesi Jánosné, szül. Ha-
rang Erzsébet. Harangi István nejevel Kees-
kés Zsuzsánnával. Harangi Sándor nejevel
Kállay Erzsébettel. Számos közeli és távoli
rokonok nevében is. Áldás és béke lengjen
porai felett.

Buller tábornok becsületszava.

A Tugela mellett vívott ütközetek szo-
moru hősről Buller tábornokról érdekes
titkot pattant ki két lap. Bullert tudvalevő-
leg több ízben elverték a burok a Tugela
mellett s amikor a megvert tábornok vissza-
tért Londonba az egész város tüntető hideg
séggel fogadta őt, de senki sem tudta az
okot, hogy miért kellett visszatérnie a dél-
afrikai harezterről. Most pattan ki annak a
titka. Híre jött már régebben, hogy Buller
a burok fogságába esett, ahonnan kimene-
kült, azután becsületszóval fogadta, hogy
nem harezol többé a burok ellen. Ezt a
hírt most két ujság is igen határozott for-
mában megerősíti. Az egyik ujság, Darressa-
laam-ban (Német-Kelet-Afrika) jelenik meg.
A másik lap a Rhein-West-Zeitung egyik
levelezője a következőket írja az esetről:

A sógoromtól, aki néhány nappal eze-
lőtt jött vissza Natalból, hallottam, hogy
Buller tábornok esete éppen úgy történt,
ahogy annak idején a hír széjjel vitte. —
Egy bur örjárat Bullert és egész törzskasát
fürdés közben meglepte és az egész társa-
ságot elfogta.

De mert nagyon el voltak gyöngülve,
a burok, Bulleréket futni hagyták, előbb
azonban Bullertől esküt vettek ki arra, hogy
nem harezol többé. Ez rt maradt el Lon-
donban Buller ünnepies fogadása. Ez tehát
az oka annak, hogy Buller egyszerre eljött
a délafrikai harezmezőről. Angol részről
persze titkolták a dolgot.

Vidéki hírlapírók Vörösmarty-szobrára.

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövet-
sége nagyobb összeggel járult Vörösmarty-

szobrának költségeihez s adományát a Bu-
dapesti hírlapnak küldötte be. Rákosi Jenő
lapja e sorokkal emlékezik meg a vidéki
hírlapírók hazafias áldozatkészségéről:

A vidéki hírlapírók országos szövetsé-
gének adománya foglaltatik mai listánken.
Névtelen kollegáink, a kiknek munkája
kiteszi egy-egy ujság büszkeségét és di-
csőségét a nélkül, hogy még csak ebből
is elvonnék azt a részt, a mi nevünk
odairásával kijárna nekik: akkor, midőn
a leglendületesebb, a legköltőibb vezér-
ezikk írójának, a Szózat költőjének a di-
csőségéről van a szó, részt kérnek magok-
nak legalább az — áldozat dicsőségéből.

Vonatkisiklás.

Szombat este a Budapest és Predeal
között közlekedő 508. sz. gyorsvonat körül-
belül másfélórai késéssel érkezett be Nagy-
váradra. A késés oka az volt, hogy P.-
Ladányon egy tolató mozdony kisiklott és
az egész pályatestet annyira összerongálta,
hogy a közlekedés mindaddig szünetelt, míg
az egész pályatestet újra nem állították. A
közlekedés most már szabad.

A rádza esküvéje.

Ihínd-nek rádzsája, Pandsab egyik leg-
nagyobb államnak uralkodója európai szármá-
zású nőt vett feleségül. A boldog fiatal
asszonynak Olive Monalesen a neve és
Bombayban lakott eddig. Az új ferj már
harmadszor éli át a mézesetek örömeit
mert már van neki két hazafelbeli felesége.
Legujabb felesége bár európai, az eljegyzés
ihíndi népszokások szerint folyt le, az eskü-
vőt is az ottani szokások módjára tartották
meg. Az ihíndi törvények ezivillistát állapi-
tanak meg a fejedelem valamennyi nejeinek
és hivatalos ezimmel is ellátták
most az ujdonsült asszonyt: —
Juswankourt őfelsége lesz a neve. Az alatt-
val k lelkes bámulattal esügnnek új fejedele-
masszonyuk személyén és alig mulik el
nap, hogy értékesnél értékesebb ajándékkal
ne kedveskedjeteek neki.

Megették a patkányok.

Borzalmas leletre bukkant a laezházi
kerület népszámláló biztosa a pesti határral
szomszédos Csóka-Kató pusztán, tegnap reg-
gel. A majorság lakóházának szobájába lépve,
iszonyu látvány tárult szeme elé. A szoba
sarkában egy tulipántos lánán e y véres alak
ült teljes mozdulatlanságban. A biztos nyom-
ban visszavonult és lármát csapott. Senki-
sem jelentkezett. Az egész pusztán egyetlen
egy élő lény sem volt. A biztos erre laez-
házára ment és ott az esetről a községi
előjáróságnál jelentést tett, a mely viszont
a pestvidéki törvényszéket értesítette a do-
logról. A törvényszék ma, mint nekünk tá-
viratozzák S z i k s z a y Sándor dr. tör-
vény zéki orvost küldte ki a helyszínre. Ott
megállapították, hogy a halott Devecsery
Ábel a pusztának gazdája. D e v e c s e r
y bár beteges ember volt, mégis magá-
nyosan éldegélt a pusztán. Az önmagával
tehetetlen ember azután most a napokban
megfagyott, a patkányok pedig időközben
lábat-kezeit teljesen lerágták.

Felhívás Sinay Miklós tisztelőihez.

Szives tisztelettel hozom tudomására
e kedves lap olvasóinak, hogy irtam egy
ily című dolgozatot: „Emlékezés Sinay
Miklósról.” Tudjuk, hogy Sinay egy század-

dal ez előtt élt; az ő korára esnek nemzetünk és egyházunk oly nagy mérvű mozgalmi, melyek közt az alkotmányos élet újra éledt és az országgyűlés megnyílása után 1790-ben nem sokára megnyílt a reformátusok budai zsinata is. Sinay a politikai ügyeket illetőleg szabadelvű volt, de az egyházi dolgok tekintetében konzervatív volt. A budai zsinat nagyon a politikai törvényhozás rájárára akarta vonni a magyar református egyház törvényhozását s igazgatását is, mi pedig már az egyház természeténél fogva is lehetetlen dolog volt. miután az egyház nem egy czélú intézmény az állammal. Sinay, mint nagy történetbuvár semmiképen nem barátkozhatott meg oly törekvésű mozgalommal, mely az egyház terén a multtal szakított volna, hiszen az ily eljárás még politikai téren is veszélyes. Ő ellenezte a multnak alapjáról való letérést, ellenezte az egyház jellegének elvilágiasítását, ezért h e v e s k ü z d e l m e k e t s ü l d ö z t e t é s e k e t kellett kiállania. Az egyházak lelkészei, kik kortársai voltak, Synayt a magok mártírjának nyilvánították és tartották. A Sinayról s koráról irt tanulmányomhoz megszerzettem a Sinay arckép-metszetét is, így tehát a tanulmányhoz a Sinay arcképét is adom. E tanulmány és arckép a „Szabad Egyház” legközelebbi 3 számában fog megjelenni, s e 3 számra külön előfizetést nyitok 60 fillérével. Azt hiszem, találkoznak még Debreczenben oly nemes lelkek, kik kegyelettel viseltetnek a magyar református egyház e nagy oszlop emberének emléke iránt. Becses partfogásért esedezve kitűnő tisztelettel vagyok Szapárfalva, Január 12. 1901. Rácz Károly ev. ref. lelképásztor.

A Polgári Takarékszövetkezet

(Piacz u. 83 sz. Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. e. közönséggel, hogy 1901 évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet mely a már lefolyt négy év alatt is kétszertelen nagy szolgálatot tett úgy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak; fejlődésével és váratlan erősbbödésével a jövőben is garantiát nyújthat arra, hogy tagjainak a tekegyűjtés könnyen lehetővé tetele mellett a legolcsóbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek között pedig az egyedüli mely a takarékoságot s így a tőkék gyűjtését a legszegényebbeknek is lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétjét 20 fillérben állapította meg, s az egyes évtársulatok csak négy évi időtartamuk. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történnek, d. e. 9-12. d. u. 3-5 óráig az intézet irodahelyiségében eszközölhetők, s a betétek után — további intézkedésig, még mulasztási díj nem szedetik.

Matinée az Angol Clubban.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, január 14.

A Debreczeni Angol Club eddigi matinéjaival is bebizonyította, hogy az angol társalgási nyelv gyakorlásán kívül, tagjainak és városunk művelt közönségének, szellemi élvezetet is képes nyújtani.

A tegnapi matinée, mely ez évadban már a harmadik, a legsikerültebbek közé számítható. Ugy szellemi, mint zenei része magas nívóan állott.

Bessenyei Széll Farkas elnök sikerült angol megnyitó beszéde vezette be a matinéet. A program második száma Berger

Mórné urnő zongorajátéka lett volna, sajnos, hogy ezen mindenesetre nagy művelzetet ígérő attractió elmaradt. Arany János „Walesi bárdok” című balladáját sikerült angol fordításban T. Nagy Sándor tanár ur olvasta fel. Amerikában élő hazánkfia, Löw ur, megkapó hűséggel adta vissza angol nyelven koporsószoros költőnk eme remek művének minden szépségeit, melyek a felolvasó korrekt és értelmes előadásában meglepően érvényesültek.

Ezután Zivuska Irén, urhölgy énekszámát bájolta el a közönséget. Denza „Si vous n'ammait” című dalát énekelte a közönség frenetikus tapsaitól kísérvé. Iskolázott, üde soprán hangja kellemesen hatott.

Legányi Gyula dr. mély érzelmű, gondosan összeállított, kiváló lángelmének a társadalmi életre vonatkozó aphorizmáit és axiómáit olvasta fel kifogástalan angol előadásban. Ha megemlítjük, hogy Besant, Spencer, Descartes, Ruski, Boneventura és Du Bois Reymund világraszóló gondolatai mellett, Legányi dr.-nak saját, nagy élettapasztalatra és a világbölcsészet ernyedetlen tanulmányozására való nézetei kellőképpen érvényesítettek: akkor érdeme szerint méltattuk dr. Legányi szellemi munkáját.

A program utolsó száma Braga „Serenade”-ja volt. Ezen behizelgő dallamu hegedü-ének-zongora trio, gróf Csákyné Széll Mariane urnő, Zivuska Irén urhölgy és Tóth Árpád zenetanár ur művészetében kitűnő interpretálókra talált.

A grófné hegedűjátéka, mely már egy ízben Biroet VII-ik hangversenyének előadásával elragadta a közönséget, ismét beigazolta abbéli nézetünket, hogy mint hegedűművész, bármely hangversenyteremben is megállja helyét. Zivuska Irén urhölgy az énekszólókat gyönyörűen vezette, Tóth Árpád ur correct zongora kísérete pedig a trio egyöntetűségét és hatását nagyban emelte. A megérdemelt tapsot Zivuska Irén urhölgy sikerült ráadásával hálalta meg.

Dur és Moll.

Debreczen rejtelméi.

Debreczen, január 14.

Nemsokára bezáródik a tűzhely ajtaja idegen szem nem láthatja a titkokat. Lassan el is felejtjük, a mit ott láttunk. De mielőtt rájuk borulna a kegyetlen felejtés, pillantsunk vissza még egyszer, mint a hogy visszanézünk a kedves halottra, hogy még egyszer lássuk, még egyszer utoljára.

A kik a népet számlálva, a szegények hajlékait járták, megint csak meggyőződhetek róla, hogy a szegény ember háztartásában milyen fontos tényező a gyerek. Minden földi bajnál és nyomorúságnál meghatóbb látvány volt, a mikor a nyolcz-tíz éves kis leány vigyázott az otthon hagyott apróságokra.

— Most csönd legyen, mert ez a bácsi elvisz!

— Ne menjetek az asztalhoz, nem illik. Ha nem lesztek jók, nem kaptok lekváros kenyeret.

S a kicsinyek teljes megadással vonultak a sarokba, szepegve egy kicsit, vajjon igazán elviszi-e valamelyiket az a bácsi. A gyerek komolyan megfelel a kérdésre: édes apám napszámos, édes anyám a dohánygyárban dolgozik. Arra a kérdésre, hogy hát ki vigyáz, főz a gyerekekre, egész büszkén feleli:

— Ki? Hát én főzök nekik levest, kapnak kenyeret is. Oh, én már mindenhez értek.

Az arca olyan koraérett, szép gyerekfej, a melyen annyi a báj, de még több az öntudatlan szomorúság.

Volt egy egész család, a gyerekek tartják el. Négyen vannak, ujságot árulnak. A négy gyerek 4—6 koronát keres egy nap, a beteges, öreges szülők a kályha mellett üldögélnek.

— Jó gyerekek, nagyon jók, az Isten áldja meg őket. — Minden krajczárt haza hoznak.

Mintha csak a szegény emberek a leg-helyesebb uton járnának. Talán ők az elő-hírnökei a jövő nevelésnek, mely nem a könyvekbe temeti a fiatalságot, de egyéniséget akar neki adni.

Itt-ott feltűnik egy ember, a mozdul-tában van valami urias, előkelő. Halkan felel a kérdésekre, gondolatban talán tiz esztendővel visszafelé jár, a mikor nem sejtette, hogy valamikor mint „agyrajáró al-bérlő” tengeti napjait.

Ezek a hajótöröttek. Valami semmiségen léket kapott a hajó s elsüllyedt. Csak az árboeza látszik kifelé.

Sorba vonulnak elő a szerencsétlenek. A kiknek nem sikerült az élet. Mindig derék, jó emberek voltak, még sem ment. Azt mondják, nem szolgált a szerencse. Semmit se várnak; vége lesz már mindennek nemsokára.

Őrült asszony rémtette.

Gyilkos anya.

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, jan 14

Tóth Mihály bogácsi parasztagazda hat év előtt vezette oltárhoz Hatos Évát az emődi szépséget. Boldog családi életet éltek egyideig, de az asszony megőrült, a férje pedig ivásnak adta magát bánatában.

A megtébolódott asszony pedig a ház egy kuzkójában sorvadtt napról-napra.

A szomszédok szánalma, irgalmas szíve tartotta benne még az életet. Csöndes örült volt, senkit sem bántott.

Elmult közben hosszú idő. A férfi a züllés legmélyebb fokára jutott. A pálinka kiölt belőle minden emberi érzést s delirium tremens tünetei mutatkoztak rajta. Feleségét ütlegelni kezdte.

— Az asszony amugy is szerencsétlen lelki állapotára a férj durva, kegyetlen bánásmódja végzetes befolyással volt.

Tegnap este, — mint levelezünk írja. — a férfi erősen berugva támolygott lakására, hol az asszonyt egy vasvillával ütlelni kezdte.

A nagy fájdalomtól az asszonyon ki-tört az örvény. Vad kiáltással rohant férjének s kicsavarta kezéből a vasvillát. — A férfi megrémülve a szomszéd kamrába rohant, hol magára zárta az ajtót.

Az örült asszony egyideig vadul dömböztött az ajtón, majd berohant a szobába.

Az ágyban édes álomba merülve fe-küdt hat éves kis leánykájuk Tóth Juliska.

Az örvény asszony a magasra emelt vasvillát mellébe dőfte a kis leánynak.

Majd kirohant az utczára, hol torka-szakadtából hahotázva, rémesen kiáltozott.

A szomszédok rossz sejtelenül üze-tva a szobába siettek, hol a kis gyermeket nagy vértócsában halva találták. A vasvilla szívét járta keresztül a szerencsétlen gyer-meknek s azonnal kioltotta életét.

CSARNOK.

A lámpa.

Irta: **W. Dünheim.**

Fordította: **Biró Irén**

(Folytatás.)

Abban a kevés bálban, melyben egy férjzett unokanővérrel vett részt, rendezen Burg urral táncolta a keringőt, lanciert és cotillont, s a rossz világ kitalálta a többi.

Burg ur, vidám modora mellett a komolyabb fiatal emberek közé tartozott és szerette volna Annát otthon is látni. nem csak a bálteremben, mielőtt vallomást tett volna neki. Fájdalom, a nagymama minden közeledési kísérlettel szemben megdönthetetlen közöklének mutatkozott. Megszégye-nülve adta át az inasnak névjegyét, de ez is eredménytelen maradt.

— Volt már Eikenél is Werner kis-asszony? — kérdezte rövid gondolkodás után.

— Eikenél? nem; már föl hagyok a kereséssel.

— Soha! Egy nagymama kívánságai szentek. Jöjjön, en elkísérem önt Eikéhez.

— Van itt biztonsági égővel ellátott lámpa? — kérde Anna türelmetlenül a mint a boltba beléptek.

— Biztonsági-égővel ellátott lámpa — hm, egyetlen egy van még belőle. De nem ajánlhatom.

— Hogy-hogy?

— A biztonsági égő egy láncból és egy golyóból áll, mely a petroleum tartón áll. Ha a golyó leesik, a mely biztosan megtörténik, ha a lámpa lezuhan, a láncot föl-rántja, ez ismét az égőt felemeli, a lángnak nincs többé tápláléka és természetesen ki-alszik. De ez minden más lámpánál meg-történik, ha lezuhan.

És ennek itt az a nagy hátránya van, hogy ha valaki vigyázatlanságból a golyóhoz ér, a társaság váratlanul sötétben marad.

— Jól van! hagyá helyben Burg ur.

A leány csudálkozva tekintett reá.

— Hogy mondhatja ön azt hogy jól van? Mi lenne ha ez a nagymama tea-es-télyén történe meg! Az öreg társaságot megütné a guta ijedtében. Lebeszélem róla nagymamát.

— A viláért sem! Önnek tudnia kell, hogy milyenek az öreg hölgyek, s mint már mondtam a nagymama kívánsága szent.

— Az ön felelősségére veszem meg a lámpát Burg ur, fejezte be a vásárlást a fiatal leány, és gyorsan siettek a csomaggal a hóviharban. Az üzletben senki sem volt a ki a lámpát Anna kisasszony lakására vi-hette volna, és így Burg ur gyorsan elhatá-rozta, hogy e sziveséget megteszi.

Oly gondosan és vigyázva vitte a lám-pát, mint egy fiatal mama a kis babát, és Anna szivéből nevette.

Kár, hogy nem tett látogatást nagyma-mánál. — Meggyőződhetne róla, hogy ég a lámpa?

— A látogatás meg volt téve.

— Ugy bizonyosan nem vette észre a nagymama az ön névjegyét, vagy megfede-kezett róla. Ha emlékeztetem rá, bizonyára meghívna.

— Theára? — kérde Burg ur mosolyog-va. Csak ne ültetne a lámpához közel.

— Miért ne?

— Mert nem állnam meg, hogy meg ne próbáljam a lámpa használhatóságát.

— Hogy hirtelen sötétben maradjunk? Az aztán szép meglepetés volna. — Kérem csak ne tegye magát mindjárt az első látog-atás alkalmával lehetetlenné.

*

Karácsony estéjén már égett a lámpa. Nagymama szerfölött örült neki.

— Épp ilyet kívántam, és valóban di-cséreret érdemelsz érte, hogy olyan figyel-mes unokám vagy és egy ilyen öreg asszony indítványára nem csupán a válladat vono-gatod.

— Tulajdonképp nem az én érdemem, felelte Anna egészen megszégyenülve, mikor a nagymama megcsokolta. En már másikat akartam venni, de Burg ur, aki véletlenül éppen ott volt, azt állította, hogy ennek kell lennie, a milyet te kívánsz.

— Folyt. köv. —

A gyomor rendes működésének fontossága.

Az étvágy eltűnik és az ellenszenv minden táplálék iránt annyira előrehalad, hogy a legesekélyebb étel undort okoz ön-nek. Ez könnyen kitűnik abból, ha az emésztés annyira nehéz lesz, hogy az ember szí-vebben böjtöl és könnyebbnek tetszik az éhenhalás, mint a rettentő fájdalmak elvi-selése, a miket a gyomor betegségei feltéte-leznek.

Találkoztam ezen betegségtől megláto-gatott szerencsétlenekkel, a kik gyógyulásuk fölött már kétségbeestek és irtóztak a gon-dolattól, hogy az asztalhoz kell ülniök. És mégis gyakran oly könnyen lehet enyhülést, sőt gyógyulást is találni. Ezen érzékeny szerv elgyengülése nagyon gyakran a hiányos vér-keringésre vezethető vissza, mely a gyomor rendes mozgását megakasztja és működését teljesen megzavarja. Ennek oka a vér tisztá-lansága vagy kimerülése. Erősítse azt meg hogy ismét erőteljesen és tisztán keringjen, és mindezen zavarok el fognak tűnni es nem-csak az étvágyát fogja ismét visszanyerni, hanem régi erejét és jó kedélyhangulatát is.

Sok más betegség, a mely ugyanezen ok-ból ered, hasonló módon gyógyíttatik, u. m. vérszegénység, sápkór, neurashenia, rheuma és az általános gyengeségi állapot úgy fér-fiaknál, mint nőknél. A Pink-labdacsok ilyen esetben a legjobb gyógyszert képezik, a mit csak használhatunk. Krebs asszony Vevey-ben (Svájc) is ezen meggyőződést szerezte és azt következőképen közli velünk:

„Egy idő óta a Pink-labdacsokat hasz-nálam gyomorhajom ellen. Minden étel elvi-selhetetlen fájdalmat okozott nekem és sem-memiféle kezelésnek nem volt eredménye. Csak a Pink-labdacsok használata után nyer-tem ismét vissza étvágyamat és szenvedé-seim elmúltak. Most nagyon jól érzem ma-gamat és ezen labdacokat mindazoknak a a legjobban ajánlhatom, a kik ezen beteg ségben szenvednek.“

Kaphatók minden gyógyszertárban, va-lamint Ausztria-magyarországi főraktárában **Török József** gyógyszertárában **Budapest** **Király-utca 1 sz.** dobozonként 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

Ma hétfőn, jan. 14-én:

A tékozló apa.

Szinmű 5 felvonásban.

Holnap kedden, január 15-én:

New-York szépe.

Amerikai operette 6 képben.

Tüzifa eladás

A siteri uradalom-ban (Nagyváradtól 18 kl.-méterre) **8-10 éven át, évente 6000 erdei öl tüzifa** kihasználása elő-nyös feltételek mellett el-adásra ajánlatik. Bővebb felvilágosítást adunk:

A siteri uradalom vevői által választott végrehajtó bizottság, Siteren u. p. Szalárd.

Roheim Náthán,
Budapest, VI. Eötvös-utca 24.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából január hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket mosó velezeket, atlas satin és batisztokat, haraszt kendőket,

valamint

szőnyeget, függönyöket

tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női divatszövet **1 ft 75 kr.**

16125 v. k. sz.
1900.

Árverési hirdetés.

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Simonffy-utcai 1-ső számú bérház 8. sz. bolthelyisége az **1901 évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor** a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fog. Az árverők tartoznak a kikiállási ár 10 %-át az árverést vezető bizottság kezébe készpénzben letenni.

Az árverési feltételek a városi számvéviségi hivatalban megtekinthetők.

Debreczen, 1901 január 8-án.

A városi tanács.

Árverési hirdetés.

Berettyó-Ujfalu község piaci helypénzszedési joga az 1901 évre bérbeadandó lévén — a nyilvános árverés **1901 évi január hó 21 napján d. u. 3 órakor** a község házában fog megtartatni, a mikorra árverelni szándékozóknak 1600 korona bánompénzzel meghívottnak.

Árverési feltételek az előjárásnál megtekinthetők.

B-Ujfalu 1901. jan. 10.

Előjáróság.

184 szám,
1901

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő a halapi koresmánál beraktározott faanyagok és pedig 10 öl hasított fa, 44 m. öl galyfa, előbbi ölenként 10, utóbbi 7 korona kikiállási árral az **1901. jan. hó 16-án délelőtt 10 órakor** a helyszínen megtartandó árverésen el fog adatni.

A vételár az árverést vezető bizottságnál azonnal készpénzben kifizetendő.

Debreczen 1901. jan. hó 8-án.

A városi tanács.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Meghívás.**A h.-nánási takarékpénztár részvényesei**

az 1901. évi február hó 10-én, d. e. 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai :

1. Igazgatósági jelentés az 1900-ik évi üzleti eredményről.
2. Az 1900 ik évi zárszámadás és mérleg, valamint az évi nyereség mikénti felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat elbírálása, ennek kapcsán a felügyelő bizottságnak és a nagyválasztmány kiküldötteinek jelentése a zárszámadás és mérleg megvizsgálásáról, valamint a nagyválasztmánynak a jótékony célra fordítandó 1 %-tólira vonatkozó javaslata s ezek után a felmentvény megadása az igazgatóság, a felügyelő bizottság és a tisztviselők részére.

3. Igazgató választás.

4. Két felügyelő bizottsági tag választása.

5. A nagyválasztmány kilépő tagjai helyett új tagok választása.

H.-Nánás, 1901. jan. 12.

Csehány László

elnök.

JEGYZET : A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg és a közgyűlés elé terjesztendő jelentés a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg az intézet helyiségében bárki által megtekinthető.

Vasáru készletemet

mélyen leszállított árban bocsátom forgalomba, a mennyiben **vasüzletemet a Kereskedelmi és Iparkamara palotájába (Frohner-szálloda mellé) fogom áthelyezni.**

Teljes tisztelettel

NÁNÁSSY LAJOS,

vaskereskedő.